

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 18. Augufthusban 1787.

A' már el-kezdett munkának Folytatása.

Nem ellenzem ugyan én a' mulattságot,
 Nem nézem Timoni szemmel a' vígságot,
 Tsak hogy vétek nélkül az efféle eslék,
 'S azzal-is ama nagy Király rifztelteflék.

Azért teremtette Isten e' vitágot,

Hogy érezzünk ebben jót és vigaffágot,

Azért adott ennek olly nagy ékeffágot,

Szívünk végyen abból hogy gyönyörűséget.

Örülök 's vígsággal teli szívem' tája,

Midőn látom melly bölts az Isten' munkája,

'S érezvén szerelmét hozzám Istenemnek,

Vagyon apadatlan öröme szívemnek.

Tántzra-is el-hívná ez öröm lábamat,

Ha e' gyermekségre adhatnám magamat.

De ezt által hágtam. Ifjabbak járjátok!

Tsak ne vétkezzetek, azt jól meg-láffátok,

Szabad gyönyörködni, tsak hogy a' vétkeknek

Helyt ne adjunk; áljunk ellenek ezeknek;

Kerüljük a' gonofz alkalmatoflágot,

'S úzzuk-el magunktól a' rút puhaságot.

A' mulattság 's játék testünk nyúgvására

Rendeltetett, 's elménk' meg-újjítására.

Hogy így alkalmasbak munkánkra lehesflünk,

Vigyázzunk e' tzéltől, hogy hát el-ne esflünk.

— O o o

Mi-

Mikor időnk vagyon, magunk' úgy mulassuk,
 Hogy azzal lelkünket bűnre ne szoktassuk.
 Ennékem magamra szorofs gondom lészén,
 Hogy a' vétkek ellen meg-álják mérészén.
 Meg-gondolom Lelkem' halhatatlanságát,
 'S keresem leg-inkább az ő bődogságát.
 Minden virtusokban magam' gyakorolom:
 Mert édes a' virtus., a' mint már kostolom.
 Míg gyarló életem' még itten folytatom
 A' jó fenytékhöz magamat szoktatom.
 Így ha ki tündöklék Lelkem' nemeslége
 Légyen az egyedül Isten' ditsőlége.
 En edgyedül az ő-nagyzását kívánom
 Magam ditsérete ha vész-is, nem bánom
 Vájjék példám mások építettésére;
 Jusznak az által meg-esmérésére
 Annak, e' világot a' ki teremtette,
 Es az okos embert ide helyhezette.
 Lelkét fel-ruházván halhatatlansággal,
 Hogy éljen örökké kívánt bődogsággal.
 Illy fel-tételekkel töltöm hát életem,
 De mivel magamtól azt meg-nem tehetem;
 Azért óh nagy Isten! Felsőgedet kérem,
 Add nékem kegyelmed: így rzédom el-érem
 Mikor vég pontjára jutok életemnek,
 Kérlek kebeledben adj szállást lelkemnek,

Ugyan azon H. P.

Szánom az olly embert ki e' világnak él,
 S a' jó ISTEN ellen vétket tenni nem fél;
 Ki a' testi veszett gyönyörűségeket
 Követi; úgy nézvén mint fővebb végeket.
 Oh ember! gondold-meg halhatatlanságát
 Lelkednek, 's keresésd az ő bődogságát.

Gon.

Gondold jól-meg a' vég nélkül valóságot,
Es a' mind örökké való tárfaságot,
Mellynek enyészete soha-is nem lészzen:
Bóldog a' ki abban bóldogúlást vészzen!
E' végetlenséget én már meg-kezdettem,
Edgy darabot benne hátam megé tettem;
Huszon öt esztendő mióta születtem,
Es hogy lakojává e' világnak lettem:
E' végetlenségnek akkor kezdetére
Léptem: már nem jútók soha-is végére.
Akár mennyit élek már, soha végéhez
Közelebb nem lészek el-enyészéséhez.
(Minthogy enyészése soha-is nem lészzen
Végetlenség: véget hát soha nem vészzen.)
Mint voltam a' mikor e' világra lettem,
Es ez el-mulandó testben szállást vettem.
Ha leszfz fok millió idők' el-telése,
Nem lészzen lelkemnek még-is enyészése.
A' testem változik fokként; de lelkemnek
Nintsen változása a' nemesbb részemnek.
Ő meg marad mindég a' természetében,
Ha nem lakozik-is mindég e' testében,
A' ki az igazat szívéből kedvelli,
Ezt az igazfágot az könnyen fel-leli.
Ha magam' szemesen, 's gondoson vizsgálom,
Testem Változását igaznak találom.
Tsak tíz esztendőknél fel többet nem vészek:
Alig vagynak mostan testemben olly részek,
Mellyek lettek volna tsak tíz esztendőkkel
Ez előtt, annyival inkább több időkkel.
Tsak kevés ideje hogy inségbe estem,
A' mellyben el-fogya tsontján kívül testem.
De már ismét helyre állott és meg-tele:
Újj részekből áll hát ennek szinte fele,

Sőt még tsontokkal-is mikor Gyermek voltam
 A' tsurók Ütésre *) másokkal hajóltam,
 Mert már most azok-is nagyobbakká lettek,
 Mellyek nevedést nem másképpen vettek,
 Hanem némelly részek róllak le-rakodtak,
 'S ismét mások azok helyekben adodtak,
 Testemnek valóban így leszsz változása
 Ezután-is, míg leszsz a' sírba szállása.
 Ő mint tsak földi test illy természetet vett;
 Illy változás alá rend szerént vettetett,
 De a' léleknek nints illyen változása:
 Mint ez igazlagnak könnyű meg-fogása,
 Erzem én, hogy hennem van edgy azon lélek,
 A' miólta immár e' világon élek;
 Erzem, hogy nints néki egyéb változása,
 Tsak az esméretben nagyobbra jutása.
 Többet tud most fokkal mint mikor születtem,
 Azólta fokokban nevedést vettem,
 Es hogy ezután-is így fog nevedetni,
 Arról lehetetlen nékem kételkedni:
 Világi dolgoknak mert melly nagy foksága,
 Ahoz képest kitsiny lelkünk tudósága:
 Tsak kitsiny határa még esméretüknek,
 Kis tudományja van még tsak újj lelkünknek.
 Nem régi lakoffi vagyunk e' világnak,
 Elméink azért még magosra nem hágnak,
 'S ezért kell-is lennünk alázatosoknak,
 Tsúnyák azok a' kik tettzenek magoknak.
 Lelkünknek leszsz hát még fok nevedése,
 Leszen mind örökké nagyobbra menése,
Még-

*) Ez edgy játékneme, mellyet gyermek koromban nagyon szerettem,

Még-is eléggé bé soha sem fogyhattya,
 Melly fok a' dolgoknak egész foglalattya.
 Még sem lehet soha mindent tudósága,
 Mart csak az ISTENnek ez tulajdonsága;
 De ámbár ez így van; lelkünk' természete,
 Még-is csak az, melly volt a' mikor születete.
 Az ő gondolkozó 's értő tehettsége
 Host-is az; csak nagyobb fokkal erőssége.
 Úgy gondolok most-is mint gyermek koromban,
 'S hogy most sem más gondol jól érzem azomban;
 Tsak hogy most elmémnek van nagyobb látása
 Léven e' világban több tapasztalása;
 Ámbár most-is kevés vagyon ahhoz mérve,
 Mellyet hogy ezután bírok, van ígérvé.
 Gyermeki koromban más testben lakozott
 Lelkem; de ott sem más csak ő gondolkozott
 Másban; mert meg-mondám, hogy már el-húllattam;
 Azon testet, mellyben mint gyermek múltattam,
 En jól emlékezem intként játszodoztam,
 A' mikor edgy púja kis testben lakoztam.
 Más újjam volt akkor a' melly márványozott,
 'S a' letzkéről jádzni ki más lábom hozott,
 A' fel-ütött laptát nézték más szemeim;
 'S kapkodtak utánna nem e' nagy kezeim.
 Akkor-is a' lélek de hogy e' volt velem
 Kételkedés nélkül magamban fel-lelem.
 Nyilván bizonyítja ez az állandóság;
 Meg-nem hal a' lélek; ez igaz 'S valóság.
 Hogy meg-haljak attól hát semmit nem félek,
 Mert a' mi főbb részem abból mindég élek.
 Már az esméretben mindig nevékedem,
 Es nemes Lelkemmél felyebb emelkedem.
 Nő mindig Lelkemnek tökéletessége.
 Oh! ebben szívemnek van melly édessége.

Gondolj csak ezután sok száz esztendőket,
 Immár mind el-töltem edgymás után őket;
 Tsak edgy fem múlik-el, valamit ne tenne,
 Hogy kis értelmemhez, 's ne tanulnék benne.
 Oh melly vigallággal 's örömmel szemlélem
 Oker edgymás urán, hogy éu mind ki-élem!
 Még is lehet talám, hogy ök boszszankodnak,
 's magokban illyetén formán gondolkodnak.
 Mi szegény változó 's múlandó esztendők
 Vagyunk edgymásután gyorsan el-telendők.
 Tsak olyanok vagyunk mint árnyék és femmik,
 Mik gyáva, nyomorúlr, s szegény esztendők, mik!
 Gyors szárnyakat adott nekünk a' természet,
 De éppen ez által jön ránk az enyészet,
 Mert nekünk azokkal gyorsan kell repülnünk,
 'S vellek sietve kell láb állól el-ülnünk.
 El-telnek, ha edgyszer ki-szabott ideink,
 Fgyebunk nem marad; tsak puszta neveink,
 'S ki rendelt időnket ha edgyszer el-éljük,
 Vízfa állásunkat többé nem reméljük.
 A' mi helyeinkre mások állíttatnak:
 De ezek is mint mi onnan el-hajtatnak.
 Miolta világ van hat ezeren véltünk
 Közzel; vagy még többen; 's mindnyájan el-múltunk;
 Vízfa állásunkról sints már reménységünk;
 Tsak edgy pertzig tartott minden ditsőffégünk.
 De imé! az ember halhatatlanná lett.
 Illy nagy ditsőfféget felettünk miként vett?
 Múlásunkat ő tsak nevetéssel nézi;
 Sőt azzal örömet 's vígságát tetézi:
 Mert mikor mi múlunk mindig nagyobbá leszsz,
 Mert mentől tovább él, több több értelmet veszsz.
 Az idők telése önéki jávára
 Szolgál, és lelkeknek boldogítására,

Es

Es mentől több idő éltéből el-mégyen,
Használ fő javához, hogy közelebb légyen.
A' mi maradékink mind csak el-enyéfsznek,
A' világtól mint mi hamar bútsút vélsznek;
'S közzüllök ha csak négy ezer már el-telik;
Addig az emberék a' fő jót meg-lelik.
De hiszem ám légyen! ha a' jó lelkeknek
Szolgákul adattunk, 's használunk ezeknek.
Légyen a' nagy Úrnak ebben-is tetszése:
Meg-változhatatlan kinek rendelése.
Nagyobb gyalázatunk, ez edgyben találjuk,
Mellyért boszszúra-is az ISTENT instáljuk;
Hogy a' rofsz emberek ellenünk ki-kelenek
Gyaláznak, motskolnak, 's mi velünk perelnek,
Hogy mért ragadjuk-el olly hamar élteket,
'S mért nem követhetik tovább-is vétkeket.
Drága idejeket magok vesztegetik,
'S ofztán hogy kitsin vólt életek, ránk vetik.
Észnek, ísznak, 's minden rút bünt tselekesznek,
Meliyek miatt hamar gyakorta el-vesznek,
Még-is motskos szokkal mi réánk támadnak,
'S a' miben nem vagyunk, abban okúl adnak.
De óh ti észkendők! ne panaszoljatok;
Hanem a' mint illik gyorsan forogjatok.
Hogy hamar el-jussák boldogulásomra,
'S érjek-bé gyorsábban égi lakásomra.
Titeket az ISTEN múlandokká teve:
Az én lellem pedig halhatatlan leve.
De ezt (a' nem szabad) ne irigyeljétek;
Hanem e' nagy URat ti-is tiszteljétek.
A' rofsz emberekre méltó szotok vagyon;
De meg-álja rajtok boszszúatokat nagyon
Az ISTEN, ki értünk titeket teremtet,
A' kinek szovára ég, nap, hóld és föld lett.

Te

Te gyáfzos esztendő: ki most teldegelel,
 Minthogy nem fokára Te-is majd el-telel,
 Ha el-mégy 's meg-leled régi eleidet
 Beszéld-meg nékiek történeteidet.
 A' fok halálozást, a' fok betegséget.
 Mondjad ritkán láttak ők ennyi inséget,
 Hozd elé azoknak, 's említsd-meg nevemet,
 A' kik hufzon ötön láttak itt engemet.
 Mondjad, hogy elméből nevek ki nem vetem:
 Gyarapodásimért mondjad köszönetem'.
 Mondjad, hogy tanúltam én ő töllök fokot,
 'S nékik köszönhetem részfzerént azokat.
 Kivált vagy háromban kik el tsak most múltak,
 Lelkemnek kintsei fokot nagyobbúttak.
 Mivel a' jó ISTEN drága kegyelmével
 Meg-áldott: mondom ezt szívem' örömevel:
 Testem' fok inséggel igaz látogatta,
 De éppen ez által lelkemet oktatta.
 Óh kegyelmes ISTEN! benned gyönyörködöm,
 Hogy hozzád hív légyek azon erőlködöm.
 Köszönöm lelkemnek halhatatlanságot,
 Hogy adtál, 's rendeltél néki bóldogságot.
 Köszönöm, hogy okos emberré formáltál,
 'S mikor vétkeztem-is, hogy meg-nem utáltál.
 Mind e' kegyelmedet jól elmémre vészem,
 'S a' mit töllem kívánfz, örömmel meg-tészem.
 A' vétkeknek 's bűnnek szívből ellent állok,
 Semmi munkát tenni ERTED nem fajnállok.
 Óh szegény emberek! kik gyakoroljátok
 A' bűnt, 's a' gyönyörű virtust utáljátok.
 Óh gondolkozottok egészfszen másképpen
 A' bűnt, 's a' vétkeket hadjátok el-éppen.

(A' többi máskor következik.)